



20 Χρόνια
Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος:
Θεσμός μνήμης - πεδίο έρευνας, μάθησης και πολιτισμού.
Εμπειρίες και προοπτικές

Σάββατο & Κυριακή
11 - 12 Ιανουαρίου 2025

20 ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος στεγάζεται στο ιστορικό Δημοτικό Σχολείο των Καλαβρύτων το οποίο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τα τραγικά γεγονότα του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος της 13ης Δεκεμβρίου 1943, όταν, με εντολή των Γερμανών, συγκεντρώθηκε εκεί το σύνολο του πληθυσμού της πόλης.

Το κτήριο ανεγέρθηκε στις αρχές του 20ου αιώνα με δαπάνη του Έλληνα ευεργέτη Ανδρέα Συγγρού. Αποτελεί δείγμα τετρατάξιου σχολείου με νεοκλασικά μορφολογικά στοιχεία και κτίστηκε στα πλαίσια κρατικού προγράμματος ανέγερσης σχολικών κτηρίων. Πρωτολειτούργησε το 1906 και συνέχισε να λειτουργεί έως και το 1941 οπότε και μετετράπη σε στρατόπεδο συγκέντρωσης κρατουμένων από τους Ιταλούς. Στις 13 Δεκεμβρίου 1943 πυρπολήθηκε από τους Γερμανούς. Μετά την απελευθέρωση ανακατασκευάστηκε σύμφωνα με το αρχικό του σχέδιο και επαναλειτούργησε το έτος 1950.

Η προσπάθεια για την ίδρυση του Μουσείου ξεκίνησε το 1986 με πρωτοβουλία της Δημοτικής Αρχής των Καλαβρύτων. Τότε αποφασίστηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο της πόλης να σταματήσει η λειτουργία του δημοτικού σχολείου στο χώρο αυτό, προκειμένου να δημιουργηθεί στη θέση του το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος. Στην ίδρυση του Μουσείου συνέβαλαν οι Ενώσεις Καλαβρυτινών Πάτρας και Αθήνας, ο Σύλλογος Φίλων του Μουσείου, η Ένωση Θυμάτων του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, οι εμπλεκόμενες Διευθύνσεις του ΥΠ.ΠΟ. και του συνόλου της πολιτικής ηγεσίας του και ασφαλώς το σύνολο των μελών του Δ.Σ. του ΔΜΚΟ και των οικογενειών των θυμάτων του '43 που αποχωρίστηκαν ιερά κειμήλια και τα προσέφεραν στο Μουσείο.

Το 1986 ιδρύθηκε ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με απόφαση του Νομάρχη Αχαΐας, ταυτόχρονα κηρύχθηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο και αναστηλώθηκε από τη Διεύθυνση Πολιτιστικών Κτιρίων και Αναστηλώσεως Νεότερων Μνημείων του ΥΠ.ΠΟ. ώστε ν' αποκτήσει την αρχική μορφή του. Το 1991 χαρακτηρίστηκε ως ιστορικός τόπος και ο χώρος, ο οποίος περιβάλλει το κτήριο του Δημοτικού Σχολείου Καλαβρύτων. Η καταγραφή της συλλογής και η μουσειολογική-μουσειογραφική μελέτη πραγματοποιήθηκε από τη Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του ΥΠ.ΠΟ.

Το Μουσείο εγκαινιάστηκε στις 9 Ιανουαρίου 2005 από τον αείμνηστο Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας Κωνσταντίνο Στεφανόπουλο.

Αποτελεί μέλος του ελληνικού τμήματος του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM) από το οποίο και επιλέχθηκε στις 18 Μαΐου 2017, στα πλαίσια των εορτασμών της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων, ως “Τιμώμενο Μουσείο”.

Σημαντική ημερομηνία αποτελεί η 15η Ιανουαρίου 2020, όταν και έλαβε το σήμα «Αναγνωρισμένο Μουσείο» του Υπουργείου Πολιτισμού, αποτελώντας το πρώτο μη κρατικό Μουσείο που αποσπά την πιστοποίηση αυτή.

Σκοπός του Μουσείου είναι η συγκέντρωση, καταγραφή, έκθεση, συντήρηση και ερμηνεία του πάσης φύσεως υλικού που σχετίζεται με τα γεγονότα του Ολοκαυτώματος στα Καλάβρυτα και στην ευρύτερη περιοχή καθώς και με όλα τα γεγονότα που προηγήθηκαν και ακολούθησαν την επίμαχη περίοδο.

Το Μουσείο στο πλαίσιο της εξωστρέφειας και διάχυσης της γνώσης, υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα, έχει πλούσια εκδοτική δραστηριότητα, διοργανώνει περιοδικές εκθέσεις, διαλέξεις και ιστορικά συνέδρια ενώ διαθέτει βιβλιοθήκη και ιστορικό αρχείο. Παράλληλα, άτομα με κινητικά προβλήματα έχουν τη δυνατότητα να εισέρχονται απρόσκοπτα στους χώρους του.

Ακολουθώντας τις σύγχρονες τάσεις έχει δυναμική παρουσία στα ψηφιακά μέσα και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (ιστοσελίδα, facebook, instagram και κανάλι στο youtube) και έχει προχωρήσει στην ψηφιακή καταγραφή και τεκμηρίωση του πολύτιμου ιστορικού του αρχείου το οποίο είναι πλέον προσβάσιμο στο ευρύ κοινό.

Το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος αποτελεί καρπό επίμονης προσπάθειας δεκάδων ανθρώπων, επώνυμων και ανώνυμων και στη μακρά διαδρομή του αντιμετώπισε προκλήσεις και δυσκολίες. Σήμερα μετά από 20 χρόνια λειτουργίας μπορούμε με αυτοπεποίθηση να πούμε ότι αποτελεί ένα ζωντανό κύτταρο πολιτισμού με συνεχή παρουσία στα δρώμενα του τόπου. Συμβάλει καθοριστικά στη διαφύλαξη της Μνήμης του Ολοκαυτώματος μεταφέροντας παράλληλα ένα ευρύτερο αντιπολεμικό μήνυμα.

Λειτουργεί στο παρόν με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον. Το Μουσείο δεν είναι μόνο η ταυτότητα των Καλαβρύτων: Είναι η ταυτότητα και η πατρίδα του Ανθρώπου.

Και αυτό αποτελεί την ελάχιστη ηθική υποχρέωση μας προς τα θύματα του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, τις οικογένειες τους, προς την κοινωνία των Καλαβρύτων, προς την ελληνική και παγκόσμια κοινότητα.

**«20 χρόνια Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος: Θεσμός
μνήμης - πεδίο έρευνας, μάθησης και πολιτισμού.
Εμπειρίες και προοπτικές»**

**Πολυδύναμο Πολιτιστικό Κέντρο Καλαβρύτων
Σάββατο 11 Ιανουαρίου 2025**

9.15 Προσέλευση και Εγγραφές

**1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ
10:30-13:30**

Θεματολογία: Ιστορικά Μουσεία, Μουσειολογία, Ψηφιακός Πολιτισμός

Πρόεδρος Συνεδρίας: Θεόδωρος Χαμακιώτης

- | | |
|-------------|---|
| 10.30-11.00 | <i>“Η συγκρότηση του ιστορικού αρχείου του Μουσείου
Θυμάτων Ναζισμού Διστόμου”.</i>
Αμαλία Παπαϊωάννου |
| 11.00-11.30 | <i>“Ψηφιακός Πολιτισμός και Βιώσιμες Δημιουργικές Πόλεις”.</i>
Δημήτριος Βέργαδος |
| 11.30-12.00 | <i>“Το Μουσείο στην εποχή της υδριβικότητας τι και πως;”</i>
Γεώργιος Παπαιωάννου |
| 12.00-12.15 | Διάλειμμα |
| 12.15-12.45 | <i>“Γιατί τα (αναγνωρισμένα) μουσεία είναι σημαντικά για τους
ανθρώπους και την κοινωνία;”</i>
Μάρλεν Μούλιου |
| 12.45-13.15 | <i>“Η διαχείριση της «βαριάς κληρονομιάς» στο μουσείο.
Παραδείγματα και προκλήσεις”.</i>
Σταυρούλα – Βίλλυ Φωτοπούλου |
| 13.15-13.30 | Συζήτηση – Λήξη της 1ης Συνεδρίας |
| 13.30-15.30 | Ιστορικός Περίπατος |
| 15.30-17.30 | Διάλειμμα |

Πολυδύναμο Πολιτιστικό Κέντρο Καλαβρύτων
Σάββατο 11 Ιανουαρίου 2025

- 17.30 Ανοιγμα Γραμματείας στο Πολυδύναμο Πολιτιστικό Κέντρο Καλαβρύτων
- 17.30-18.00 **Ξεναγήση στο Δημοτικό κτήριο “Πέτρινο” όπου εκτίθενται πίνακες από το Αρχείο του Δημοτικού Μουσείου Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος.**
- 18.00-18.30 **Ξεναγήση στο Κέντρο Πληροφόρησης του Εθνικού Πάρκου Χελμού – Βουραϊκού στην κεντρική πλατεία Καλαβρύτων από την Δρ. Μαρία Τσώνη, Γεωλόγος.**
- 19.00 **Τελετή Έναρξης - Χαιρετισμοί**
- 19.45 **Προβολή βίντεο για τα 20 χρόνια λειτουργίας του Μουσείου.**
- Ομιλία:**
“Το Μουσείο ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν της ιστορίας των Καλαβρύτων”.
Θεόδωρος Χαλμούκης
- “Στρογγυλή Τράπεζα”**
- Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος:**
θεσμός μνήμης - πεδίο έρευνας, μάθησης και πολιτισμού.
Εμπειρίες και προοπτικές
Συντονιστής: Νίκος Κυριαζής, Δημοσιογράφος
- Αθανάσιος Παπαδόπουλος
 - Σταυρούλα - Βίλλυ Φωτοπούλου
 - Θεόδωρος Χαμακιώτης
 - Μαρία Γεωργαντά - Καρύδη
 - Θεόδωρος Χαλμούκης
- 20.45 **Προβολή ντοκιμαντέρ με μαρτυρίες για το Καλαβρυτινό Ολοκαύτωμα**
- 21.30 Δείπνο

Πολυδύναμο Πολιτιστικό Κέντρο Καλαβρύτων
Κυριακή 12 Ιανουαρίου 2025

9.00 Άνοιγμα Γραμματείας

1η Συνεδρία

10.00-12.15

Θεματολογία: Καλάβρυτα. Πριν και μετά το Ολοκαύτωμα

Πρόεδρος Συνεδρίας: Σταυρούλα – Βίλλυ Φωτοπούλου

- | | |
|-------------|---|
| 10.00-10.30 | <i>“Όταν η ανάγκη γίνεται Ιστορία”.</i>
<i>Η οργάνωση της Αντίστασης στην Πελοπόννησο.</i>
Δρ. Βασιλική Λάζου |
| 10.30-11.00 | <i>“Συμμαχία μνήμης και ελπίδας για το Ολοκαύτωμα”.</i>
πρωτ. Κωνσταντίνος Μητρόπουλος |
| 11.00-11.30 | <i>“Οι ναζιστικές θηριωδίες στα Καλάβρυτα
μέσα από ταινίες μυθοπλασίας και τεκμηρίωσης”.</i>
Έλλη Λεμονίδου |
| 11.30-12.00 | <i>“Φωτογραφία, Κατηγορητική Μνήμη και Πολιτικό
Φαντασιακό στα σύγχρονα Καλάβρυτα”.</i>
Κωνσταντίνος Καλαντζής |
| 12.00-12.15 | Συζήτηση – Λήξη 1ης Συνεδρίας |
| 12.15-12.30 | Διάλειμμα |

2η Συνεδρία

12.30-15.00

Θεματολογία: Το Ολοκαύτωμα στην εκπαίδευση, στην τέχνη, στην ποίηση και η μελέτη του διαγενεακού τραύματος.

Πρόεδρος Συνεδρίας: Έλλη Λεμονίδου

- | | |
|-------------|---|
| 12.30-13.00 | <i>“Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος: 20 χρόνια μετά. Ένας απολογισμός”.</i>
Χρίστος Φωτεινόπουλος |
| 13.00-13.30 | <i>“Σπόροι Σοφίας για Πόρτες Ανοιχτές”: Ένα θεατρο-παιδαγωγικό πρόγραμμα ενίσχυσης της Ιστορικής Μνήμης, σχεδιασμένο για το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος και βασισμένο στην Αντιρατσιστική Εκπαίδευση.</i>
Γιούλη Δούβου |
| 13.30-14.00 | <i>“ Μουσείο και Τέχνη – Κιβωτοί της Ιστορικής Μνήμης”.</i>
Λέτα Κουτσοχέρα |
| 14.00-14.30 | <i>“Η Τέχνη της Μνήμης. Καλάβρυτα: μια εγκατάσταση, 2024”.</i>
Αρτεμης Αλκαλάη |
| 14.30-15.00 | <i>“Πτυχές του Διαγενεακού Τραύματος”.</i>
Παναγιώτης Αλεξόπουλος |
| 15.00-15.30 | Απολογισμός διημερίδας |

Λήξη εργασιών της διημερίδας

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

Αλεξόπουλος Παναγιώτης, Αναπληρωτής καθηγητής Ψυχιατρικής-Ψυχογηριατρικής Πανεπιστημίου Πατρών και επισκέπτης καθηγητής στα Πανεπιστήμια Techninal University of Munich και Trinity College Dublin

Αλκαλάη Άρτεμις, Εικαστική Καλλιτέχνις

Βαρβιτσιώτης Δημήτριος (Δήμος), Πρόεδρος της Παγκαλαβρυτινής Ένωσης

Βέργαδος Δημήτριος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιώς, κάτοχος της έδρας της Unesco: "Creative Cities in Motion: Urban Sustainable Mobility and Utilization of Cultural Resources", Διευθυντής του Π.Μ.Σ. « Ψηφιακός Πολιτισμός, Έξυπνες Πόλεις, IoT και Προηγμένες Ψηφιακές Τεχνολογίες»

Γεωργαντά - Καρύδη Μαρία, Φιλολόγος, θύμα του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος

Δούβου Γιούλη, ΜΑ Θεατρολόγος (Θέατρο στην Εκπαίδευση), Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Πατρών

Καλαντζής Κωνσταντίνος, Επίκουρος καθηγητής Ανθρωπολογίας, Τμήμα Πολιτισμού Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Κουτσοχέρα Λέτα, Ποιήτρια–Εικαστικός, Πρόεδρος του « Διεθνούς Ιδρύματος Γιάννη Κουτσοχέρα και Λένας Στρέφη»

Κυριαζής Νίκος, Δημοσιογράφος

Λεμονίδου Έλλη, Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας , Καθηγήτρια Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Πατρών

Λάζου Βασιλική, Dr, Διδάσκουσα Τμήματος Πολιτικών Επιστημών Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μούλιου Μάρλεν, Επίκουρη Καθηγήτρια Μουσειολογίας, Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

πρωτ. Μητρόπουλος Κωνσταντίνος, Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος Καλαβρύτων

Παπαγεωργίου Θεοφάνης, Πρόεδρος της Ένωσης Θυμάτων Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος

Παπαδόπουλος Αθανάσιος, Δήμαρχος Καλαβρύτων

Παπαϊωάννου Αμαλία, Αρχαιολόγος, Επιμελήτρια Μουσείου Θυμάτων Ναζισμού Διστόμου

Παπαϊωάννου Γεώργιος, Καθηγητής Μουσειολογίας και Διευθυντής του Ερευνητικού Εργαστηρίου Μουσειολογίας, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Φωτεινόπουλος Χρίστος, Συνταξιούχος εκπαιδευτικός, τέως Πρόεδρος του Δ.Σ. του Δημοτικού Μουσείου Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος

Φωτοπούλου Σταυρούλα – Βίλλυ, Διευθύντρια Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς – Γεν. Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς Υπ. Πολιτισμού

Χαλμούκης Θεόδωρος, Συνταξιούχος εκπαιδευτικός, τέως Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του Δημοτικού Μουσείου Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος

Χαμακιώτης Θεόδωρος, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Δημοτικού Μουσείου Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος

Χάμψα Ελένη, Πρόεδρος της Ένωσης Καλαβρυτινών Αθήνας



Η γλυπτική σύνθεση με τίτλο "Οι πόλεμοι δεν έχουν νικητές", έργο του γλύπτη Νίκου Δημόπουλου, δωρεά της οικογένειας Ανδρέα Βαρελόπουλου.



"Το γλυπτό της Πετρομένης Μάνας", έργο της γλύπτριας Άννας Βαφία.



ΔΗΜΟΣ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Δήμος Μαρτυρικής
Πόλης Καλαβρύτων



ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΟΥ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ



ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ
ACCREDITED
MUSEUM



2005-2025



ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΟΥ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ



20 Χρόνια
Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος:
Θεσμός μνήμης - πεδίο έρευνας, μάθησης και πολιτισμού.
Εμπειρίες και προοπτικές